

Основна школа “Професор Брана Пауновић” Рашанац

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА I РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период 2025 -2029. године

Јун 2025. године

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovitom развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celoviti развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

2. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај првог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

Рад са ученицима првог разреда захтева уважавање њихових узрасних карактеристика као и чињенице да је то њихов први сусрет са школом. Треба имати у виду да су та иста деца, сада ученици првог разреда, у предшколском периоду учила кроз игру, у интеракцији са социјалним и физичким окружењем. Они имају знања која су развили у свакодневним животним ситуацијама, умеју да изведу различите активности, умеју нешто да направе, неке задатке да реше, могу и желе да постављају питања, да саопште оно што знају, што су искусили и доживели. Та њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним знањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу. У том повезивању могуће је и потребно бирати садржаје и методе рада којима се стварају ситуације које су погодне да се ученик води кроз зону

наредног развоја у различитим областима знања и функционисања. Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине. Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

- индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;
- интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;
- партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;
- превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневном животу;
- неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;
- редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре, као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове. Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице. При планирању треба имати у виду да се исходи разликују. Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине). Интегрисаним приступом настави и учењу са фокусом на партиципативне и кооперативне активности ученика, наставнику се препоручује планирање разноврсних метода, приступа и техника учења и подучавања – истраживачке, пројектне, партиципативне, кооперативне итд.

Посебно значајна за развијање компетенција и остваривање исхода је пројектна настава, која се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

Пројектна настава од ученика захтева бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

С обзиром на узраст ученика првог разреда, примерено је да се реализују пројектни задаци где је наставник главни организатор активности, а самосталност ученика се испољава у сегментима пројекта где је то могуће. Наставник пружа подршку свим ученичким активностима у току пројекта, а у првом разреду често и помоћ. Повремене тешкоће у комуникацији и сарадњи су очекиване јер се ради о ученицима који су у фази адаптације на школу и о групи која се тек формира. Култивисање сарадње и начина на који се комуницира у групи су увек важни циљеви пројектне наставе, а у првом разреду су, може се рећи, и приоритетни јер доприносе јачању одељенске кохезије. Такође, током реализације оваквог облика рада наставник има могућност да добро упозна ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмисли процес индивидуализације за оне којима је то потребно.

При планирању наставник треба да дефинише тему и циљ пројекта, очекиване исходе, садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројекта. За први разред, најприменивији је полуструктурирани тип

пројекта где наставник даје ограничен избор тема, у великој мери дефинише методологију рада и сам одређује које ће материјале дати ученицима, а које ће они сами пронаћи. Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.

Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација треба да буде увременејена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом оне које би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабrivати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

С Р П С К И Ј Е З И К

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П *	С*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	15	20	16	14	14	8	3	0	0	0	45	32	2	11	90
2.	КЊИЖЕВНОСТ	1	0	1	4	2	1	10	6	12	8	33	9	1	2	45
3.	ЈЕЗИК	0	2	3	0	0	0	1	2	2	0	6	2	1	1	10
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	1	0	2	1	0	8	8	6	4	13	18	3	1	35
Укупно		21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	97	56	6	15	180

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- Кључни појмови: почетно читање и писање, књижевност, језик и језичка култура.

ИСХОДИ	СТАНДАРДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈ Е ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМ ЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
-Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -Влада основном техником читања и писања ћириличног текста; -Разуме оно што прочита;	– СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличног писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличног и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ (глас, слово, реч, реченица, диктат) Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују / текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат).	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Појединачно шчитавање и логичко читање Читање хорски, само повремено (у циљу подстицања ученика који заостају у савладавању читања) Гласно читање уз аналитичку и критичку процену;	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

		Читање (шчитавање /			
--	--	---------------------	--	--	--

	– СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. – СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове.	глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ђ; џ, ч; ј, љ).			
--	--	--	--	--	--

Активно слуша и разуме садржај књижевноуметни чког текста који му се чита; -препозна песму, причу и драмски текст; -одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; -уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; -изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; -препозна загонетку и разуме њено значење; -препозна басну и разуме њено значење;	– СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту – СРП.ОО1.О.2.5. Издавају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела. – СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела.	КЊИЖЕВНОСТ (поезија, проза, текст, лик) Књижевни појмови: песма; прича; догађај; место и време збивања; књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; драмски текст за децу; шалљива песма; басна; загонетка ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Проза Драмски текстови Популарни и информативни текстови ДОМАЋА ЛЕКТИРА	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативнос ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
--	---	---	--	---	---

-Разликује слово, реч и реченицу; -Правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијск им знаком на крају; -Правилно употреби велико слово;	– СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама.	ЈЕЗИК (глас, слово, реченице по значењу, употреба великог слова, тачка, упитник, узвичник) Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника иузвичника у реченици.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
---	--	---	--	---	--

-Учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; усмено описује ствари из непосредног окружења; -Бира и користи одговарајуће речи у говору; -На правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; -Напамет говори краће књижевне текстове; - Учествује у сценском извођењу текста;	– СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивног обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. – СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. – СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. – СРП.ОО1.О.3.1. Разговорно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. – СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (порука, текст, описивање, богаћење речника, изражајно казивање и читање, правописна правила) Говорење Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативност ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
---	--	---	--	---	--

-Пажљиво и културно слуша саговорнике; слуша, разуме и парафразира поруку; -Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања;	– СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике.	Слушање Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.			Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова
-Примењује основна правописна правила; -Пише читко и уредно; -Писмено одговара на постављена питања; -Спаја више реченица у краћу целину; -Пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	– СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других.	Писање Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање.			Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак Писана провера

-Гласно чита, правилно и са разумевањем; -Тихо чита (<i>у себи</i>) са разумевањем прочитаног; -Пронађе информације експлицитно изнете у тексту.		Читање Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички 2. вануџбенички			Формативно свакодневно оцењивање читања ученика. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
--	--	--	--	--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време	

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

предмета енглески језик за 1. разред

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

Предметни исходи	Стандарди	Компетенције Опште међупредмет не компетенциј е	Назив теме/ садржај	Кључ Ни пој мови садрж аја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	Начин провере остварен ос ти исхода
---------------------	-----------	--	---------------------------	--	--	---

Да поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.	ПСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа. ПСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ПСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Introduction Поздрављање и представљање	Представљање. Поздрављање. Школа. Школски простор и активности.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, флеш картице. Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају	Формативна оцена свакодневних оцена усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак
--	---	---	--	--	--	---

	ПСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.				ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ,катица Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи ,музичко васпитање-песмице , верска настава празници,грађанско васпитање,српски језик	
--	---	--	--	--	---	--

- разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни простор у којем се креће	ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ПСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Welcometo Happy House!	Поздрављање; представљање себе и других; давање и тражење информација о другима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика	Формативно, свакодневна оцењивања усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи

	ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности ПСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика				Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика , Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	задатак
--	--	--	--	--	--	---------

разуме једноставније предлоге и одговори на њих; - упуту једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање - разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме жеље планове и намере и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ПСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ПСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ПСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Pens and pencils	Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање количина; разумевати и давати једноставних налога.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа картица, Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	Формативно, свакодневне оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова
---	---	---	--------------------------------	---	--	--

	слагање и неслагање. ПСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.					
- разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опише дневни/недељни распоред активности; - опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним	ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Come and play	Описивање предмета; позив на заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутства и налога.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити	Формативно, свакодневна оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем децембра Самоевалуација на крају месеца и током

језичким средствима;	ПСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ПСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.			.	методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика . Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	поједин их часова
разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; - да једноставна упутства	ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ПСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника ПСТ.3.1.1. Разуме	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Culture: School time	Описи -вање места.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима,	Формативна, свакодневна оценовања усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и

(нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.) - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	саопштења, упутства, молбе итд. који се тичу његових потреба и интересовањаСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.				а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи, музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	током појединих часова
- разуме честитку и одговори на њу; - упути пригодну честитку; - разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја; - разуме и формулише	ПСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ПСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Dressing up	Описивање предмета; изражавање количина; изражавање допадања; исказивање савета и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима,	Формативно, свакодневна оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и

једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање; - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање ПСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.			упозорења.	а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	током појединих часова Домаћи задатак
разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања,	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Happy birthday	Честитање; изражава ње количина и поседовања; позива на заједничку активност	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла,	

	давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ПСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.3.1.15. Објашњава			т; изража ва ње упутст ав а и налога; давање основни х инфор ма ција о себи.	применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	
--	---	--	--	---	---	--

	зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење					
- разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размени информације у вези догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; - разуме и реагује на	ПСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ПСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	Culture: Good morning!	Изражавањедопадања; описивањепојава .	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду:	Прегледање свески Самоевалуација и евалуација

једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.21. Искупује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ПСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.				анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	
--	---	--	--	--	--	--

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно оцењивање ученика

Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању

Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
-------------	-----------------------	----------	-----------------------	-------

Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма	врстама илустрација; руковања и вредновања наученика и саопштавања; разумевање, примена и рад на различитим процедурама; рад са	Први ниво-Самостално и правилно изговара речи страног језика. Правилно реагује и примењује упутства наставника.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Смајлићи за активност и однос према раду.	Свакодневно бележење током године
		Други ниво-Уз помоћ наставника правилно изговара речи страног језика. Правилно реагује и углавном примењује упутства наставника.	- Усмено одговарање	Самостално и правилно изговарање нових речи. Препознавање појмова, песмице, реаговање на упутства	Током целе године

предмета ;	подацима процењују се: вештине изражавања прибором . поступак а	Трећи ниво-Уз већу помоћ наставника изговара речи страног језика. Правилно реагује и повремено примењује упутства наставника.			
			Прегледање свески и радних свески	Уредност Све урађено према упутствима.	Током целе године
			- Групни рад	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају своју улогу уз дата упутства-глума, певање песмица...)	Током целе године
			- Рад у пару	Сарадња (оба члана су укључена, имају своју улогу уз дата упутства-глума, певање песмица...)	Током целе године

--	--	--	--	--	--

Ангажовање ученика у настави	мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима а одговоран однос према раду, остављање М И задацима, и исказано интересовање е		Вођење евиденције од стране наставника : -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Несебичном пружању помоћи другим ученицима	-Све што је рађено на часу налази се усвескама и уредно је урађено. -Учесталост јављања и ангажовање. -Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада . -Спреман је да помогне другима	Током целе године
-------------------------------------	---	--	---	--	--------------------------

МАТЕМАТИКА

ЦИЉ наставе математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању ра-

зноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П* и С*	Укупн о
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ГЕОМЕТРИЈА(ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА И ЛИНИЈЕ)	21	6	0	0	0	0	0	0	0	0	11	15	1	27
2.	БРОЈЕВИ	0	17	20	20	17	9	22	16	18	7	57	74	15	146
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	3	3	1	7
Укупно		21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	71	92	17	180

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- Кључни појмови: односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење.

ИСХОДИ	СТАНДАРДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕН ЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕД МЕТНЕ КОМПЕТЕ НЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	Начин провере остварено ст и исхода
-Упознат је са градивом математике у првом разреду и са прибором који ће користити. -Одређује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло -Именује и уочава геометријске облике предмета из непосредне околине. - Именује геометријска тела - Именује геометријске фигуре; - Сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика -Разликује унутрашњост и спољашњост; -Разликује у, на ван	– МАТ.ОО1.О.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору. – МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.	ГЕОМЕТРИЈА (геометријске фигуре, права, крива линија, дуж, тачка, геометријска тела) Просторне релације. Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Стваралачке игре с циљем одређивања положаја објеката према себи Концима у боји, лењиром уочавати, а затим цртати линије и спајати тачке Цртање линија кредом по табли, бојицама по папиру, фломастером по фолији	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Разликује праву, криву, изломљену, отворену и затворену линију -Црта праву линију и дуж помоћу лењира -Уочава тачку; -Спаја тачке правим и кривим линијама - Групише предмете са заједничким својством -Упоређује предмете и бића по висини и дужини - Упоређује предмете и бића по ширини					
--	--	--	--	--	--

-Разуме појам скупа и елемента скупа -Препознаје скупове са истим бројем елемената -Препознаје скупове са различитим бројем елемената -Пребројава елементи Развија појам броја преко појма скупа -Броји -Упоређује бројеве блоку бројева до 5 -Користи знаке плус, минус и једнако -Користи појмове сабирање, сабирак, збир -Користи појмове одузимање,	умањеник, умањилац, разлика Одређује претходнике и следбенике -Усваја појам једноцифреног броја; Чита, записује, упоређује и броји једноцифрене бројеве -Пише и чита Убројеве од 0 до 10; – МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датум бројевној правој. – МАТ.ОО1.О.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни,	следећи број) и одређују одговарајући математички следеће чланове започетог записа. једноставног бројевног низа. и – МАТ.ОО1.О.2.1. Правилно – МАТ.ОО1.С.3.1. Користе употребљавају математичке математички језик и симболе симболе. и формирају математички запис при решавању једноставну проблемску једноставних проблемских ситуацију коришћењем ситуација. израза са једном рачуном – МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – МАТ.ОО1.С.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног једноцифреног низа. двоцифрен, стотина)	бројевној правој. Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. и. Компетенција за учење читање бројева. - Рад са подацима и приказивање бројева информацијама - на помоћу тачака на комуникација бројевној правој. Упоредивање бројева.- Компетенција за учење Редни бројеви. - Рад са подацима и сабирање и одузимање информацијама - бројева у оквиру 20 и одговорно приказивање на учешће у бројевној правој. демократском друштву Сабирање и одузимање-Естетичка бројева до 100 без компетенциј прелаза преко десетицеа -Решавање и приказивање на проблема
--	---	---	---

-Сарадња	материјала: илустрација,	Обезбеђивање	Постављање ученика	у ученика	Писана
-Дигитална	шема, графика	корелације са сродним	различите ситуације	Самоевалуација и	провера
компетенциј		предметима	евалуације и	евалуација на крају	
а	Користити		самоевалуације	месеца и	
Комбиновање	методе/технике и облике	Припремање наставника	Формативно	током	
различитих	рада, које активирају	за часове, водећи рачуна	свакодневно оцењивање	појединих часова	
дидактичког	ученике и у којима су	особеностима одељења усмених	Домаћи		
	самосталнији у раду	одговора	задатак		

врста

-Сабира и одузима бројеве од 0 до 10 Усваја појам десетицеи јединице; -Одређује број десетицаи јединица у датим бројевима -Користи бројевну праву приликом приказивања бројева, сабирања и одузимања -Користи редне бројеве -Користи својство замене места сабирака -Користи својство здруживања сабирака -Користи својства сабирања као олакшицу приликом рачунања -Одређује за толико већи број - Одређује за толико мањи број -Одређује непознати број погађањем -Развија појам двоцифреног броја -Усваја појам прве и друге десетице					
--	--	--	--	--	--

-Сабира и одузима бројеве датог облика -Упоређује десетице прве стотине -Сабира и одузима десетице Чита и записује бројеве прве стотине -Упоређује бројеве прве стотине -Сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице					
---	--	--	--	--	--

-Мери дужину задатом, нестандартном јединицом мере -Разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност	– МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандартном јединицом мере.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (мерење) Мерење дужине нестандартним јединицама мере. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација	У оквиру ове теме, кроз практичне активности треба упознати ученике са концептом мерења, без увођења стандардних јединица мере. Ученици треба да: измере задате дужине надовезивањем и пребројавањем јединичних мера, прикажу резултате мерења (табелом или дијаграмом) и упореде дужине. Решавају се задаци пресликавања (померања) тачке или фигуре у квадратној мрежи. Оваквим задацима се повезују знања о облицима, дужима и мерењу. Задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом аритметичких задатака, текстуалне задаткеу којима су дати и подаци који нису битни за решавање задатка, логички задаци са одричним реченицама..	Форматив но свакоднев но оцењивањ е усмених одговора ученика Самоевал уац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
--	--	--	--	--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноя	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима
--	---	---	--	-------------------------------------

СВЕТ ОКО НАС

ЦИЉ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У* и С*	П*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ЈА И ДРУГИ	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	0	8
2.	ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6
3.	ЗДРАВЉЕИ БЕЗБЕДНОСТ	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4
4.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	0	0	7	8	7	4	9	3	0	0	21	15	2	38
5.	ЧОВЕК СТВАРА	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	3	3	0	6
6.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	4	5	1	10
Укупно		8	10	7	8	7	4	9	6	8	5	41	28	3	72

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу.

ИСХОДИ	СТАНДАРДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈ Е ОПШТЕ И МЕЃУПРЕДМ ЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провере оствареност и исхода
Препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -Понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;		ДРУГИ И ЈА (правила понашања, култура живења) Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	- Компетенциј а за учење- Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенциј а -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенциј а	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевал уација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи зadataк Писана провера

-Придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; -Сарађује са вршњацима у заједничким активностима;		Породични дом, школа Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	- Компетенциј а за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенциј а -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенциј а	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
---	--	--	---	---	---

-Одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; -Чува своју, школску и имовину других; -Примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;		ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ Чувамо здравље Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода	У оквиру наставне теме Здравље и безбедност посебно ће се развијати међупредметна компетенција – Одговоранодно сп ремаздрављу	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
---	--	--	---	--	--

-Прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; -Својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; -Препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; -Идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег	1	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ (жива, нежива природа, разноврсност Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном	У оквиру наставне теме Разноврсност природе посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Одговоран однос према околини - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневном оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
---	----------	---	---	---	--

изгледа; -Препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; -Препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; -Штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; -Понаша сетако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; -Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;		Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело – делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).			
---	--	---	--	--	--

-Посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо меко, провидно непровидно, храпаво-глатко; -Разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;		ЧОВЕК СТВАРА (материјали) Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно непровидно, храпаво глатко).	- Компетенциј а за учење Оворно учешће у демокртском друштву - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Решавање проблема -Сарадња	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалу ац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи зadataк Писана провера
--	--	--	---	---	---

-Снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе доле и карактеристичних објеката; -Одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче		СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ (оријентација) Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Решавање проблема -Сарадња	Садржаје који се односе на кретање и сналажење у простору коришћењем просторних одредница (напред- назад, лево- десно, горе- доле) и карактеристичних објеката пожељно је практично истраживати, како у учioniци тако и ван ње. <i>Сналажење у времену</i> конципирано је тако да се полази од основних, временски ближих појмова (делови дана; сада, пре, после; прекјуче, јуче, данас, сутра, прекосутра; дани у недељи) који су потребни ученику за планирање и реализовање свакодневних активности. Важно је код ученика оствестити цикличност у смењивању наведених временских одредница – смена: обданице и ноћи, делова дана и дана у седмици.	Формативна освакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самовалута ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера
--	--	--	---	---	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање			
Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време

Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: - вештине изражавања и саопштавања; -разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; - рад са подацима и - рад на различитим врстама текстова; -уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцено - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: -За јављање + -За јављање више пута ++ -За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ -Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима -Свеобухватност одговора -Хоризонтално и вертикално повезивање градива -Самосталност у одговарању -За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Степен залагања свих чланова групе -Процена резултата рада група (пано, табела...)	-Свакодневно бележење током године -Пресек стања по тромесечјима -На крају школске године и на крају полугодишта
--	--	--	--	--

Ангажовање ученика у настави	- Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање - активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - Пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама. - Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима.	- Пресек стања по тромесечјима
-------------------------------------	---	---	---	--------------------------------

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	2	2	4
2.	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	4	5	3	3	0	0	0	0	0	0	10	6	16
3.	СПОРАЗУМВАЊЕ	0	0	0	0	0	0	1	4	1	0	3	3	6
4.	ОБЛИКОВАЊЕ	0	0	0	1	4	2	3	0	0	0	3	7	10
Укупно		4	5	3	4	4	2	4	4	4	2	18	18	36

Кључни појмови: простор, облик и линија.

ИСХОДИ	СТАНДАРДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко -методичко упутство)	Начин провере оствареност и исхода
-Одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни - Црта на различитим подлогама и форматима папира - Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама -Обликује једноставне фигуре од меког материјала - Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад - Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли,	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКУЖЕЊЕ ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ (простор) Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти. Сликар – слика, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила	Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова.	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Одговорно учење у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

доживљаје, утиске, сећања и опажања - Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену тродимензионал не облике одабраним материјалом и поступком -Преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност -Одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала -Комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену -Објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе -Разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује	понашања. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). СПОРАЗУМЕВАЊЕ (комуникација) Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и учбеника, уметничка дела... Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и учбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед			одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
---	---	--	--	---	--

искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно -Изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука -Повеже одабрану установу културе са њеном наменом -Поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе -Опише, својим речима,	места и ликова.				
визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор -Пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмет а и облицима из природе и окружења	Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.				

-Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама					
Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; – Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; – Изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;	ОБЛИКОВАЊЕ (преобликовање) Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...)	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема - Сарадња -Естетичка компетенција	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноя, кратких записа, кратких излагања Коришћење енциклопедија, уџбеника, и др.	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумјевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника	

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ							
	Начин провере остварености		да, формативно и		оцењивање		
Шта		Поступак		Инструмент		Време	

Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених	Процењ у - вешти неизражавса општа разумев - приме н вредн ов науче ни х и	ју се: ања и ања; в ње, и ње поступа ка ура;	- Проверавање постигнућа и напредовања ученика врш полазећи од - ученикових способности, спретности и умешности. ученик нема развијене	праће њ е и ћ е се степе на Укол ик	Од ученика се очек да размишљају, истдоговарају и разме искуства како би см ефикасно споје два материјала када об рад Сви ученици су дос исход ако су у току	ује ражују, да се њују идеје и ислили како да или више ликују ликовни тигли године цртали	Свакодне токо Пресе тро м На крају шк крају п	вно бележење м године к стања по есечјима о лске године и на олугодишта
стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	- рад са подацима и - рад на различитим врстама техника; уметничко изражавање; вештине, - руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака .		способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.		ратноврсним материјалом/прибором. Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)			

Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију инапредовање. Активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноя	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима
-------------------------------------	--	---	--	-------------------------------------

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	0	2	1	1	0	0	1	0	1	1	5	2	7
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	4	2	3	3	3	1	3	3	2	0	17	7	24
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	3	2	5
Укупно		4	4	5	4	4	2	4	3	4	2	25	11	36

- Кључни појмови: тон, покрет, мелодија, ритам и извођење.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИ ЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕ ТНЕ КОМПЕТЕНЦИ ЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
--------	--	---	--	---

-Објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – Разликује одабране звукове и тонове, певањ/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – Препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – Повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са		СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (тон, мелодија) Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).	Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на
--	--	---	--	---	--

Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).	сопствена претходна постигнућа, наставном процесу. Наставник прво мора да упозна музичке	могућности и ангажовање ученика у
---	---	-----------------------------------

	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (извођење, покрет) Изговор бројалице у ритму уз покрет – плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу. Звучне ономотопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа плаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начииа свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара.	способности сваког ученика, а затим да редовно прати напредовање ученика. Сагледава се опште ангажовање и рад ученика. Потребно је да учитељ и у овој графичкој на ученика, користи интересантне начине рада, и диференциране задатке. - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња - Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	је подстицајно
--	---	--	---	----------------

	Певање и извођење музичких игара уз свирање на дејим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дејим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.			

– Објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;
– Учествоје у школским приредбама и манифестацијама; – Направи дејје ритмичке инструменте; – Ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; – Изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (извођење)

Израда дејјих ритмичких инструмената од различитих материјала.

Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом.

Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша.

Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.

Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дејим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дејим ритмичким инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на краћи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.

- Рад са подацима и информацијама -Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика, а затим да редовно прати напредовање ученика. Сагледава се опште ангажовање и рад ученика. Потребно је да учитељ и у овој етапи наставног процеса делује подстицајно на ученика, користи интересантне начине рада, и диференцира не задатке.
---	---	---

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен оствареност и циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	- Праћење и вредновање, оцењивање ученика треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу..	- Проверавање постигнућа и праћење напредовања ученика вршиће се полазећи од: - ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.	Број јављања: За јављање+ За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања+++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима. Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка (направљен инструмент, ..) + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

Школски програм ОШ „Стари град“, Ужице за 2022-2026. годину

Школски програм ОШ „Стари град“, Ужице за 2022-2026. годину

Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Пружању помоћи другим ученицима у току рада	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима
-------------------------------------	---	--	---	------------------------------

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П*	С*	Укупн о
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5			10
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	8	8	10	8	6	8	10	10	10	8	52	35			87
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	1	3	0	0	0	0	1	2	4	0	6	5			11
4.																
5.																
Укупно		10	12	11	9	7	9	13	13	15	9	63	45			108

- Кључни појмови: васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИ ЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕ ТНЕ КОМПЕТЕНЦИ ЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	<i>Начин провере оствареност и исхода</i>
– Примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	<i>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (васпитање)</i> Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	- Компетенција за учење -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Подједнако, континуира но прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; – достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнуто ст и предвиђених исхода.

	вежбања; – Поштује правила понашања на просторима за вежбање; – Поштује мере безбедности током вежбања; – Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – Поштује правила игре; – навија фер и бодри	- Бацања и хватања - Пузања, вишења, упори и пењања - Вежбе на тлу - Вежбе равнотеже - Вежбе са реквизитима - Плес и ритмика - Полигони - Компетенција за учење	-Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња	особеностима одељења Подједнако, континуирано прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; – достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду.
– Комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; – Одржава равнотежу у различитим кретањима; – Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; – Примењује правилну технику дисања приликом вежбања; – Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – Игра дечји и народни плес; – Користи основну терминологију	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ (вежбање, игра) - Ходање и трчање - Скакања и прескакања	- Рад са подацима и информацијама -Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву	-Дигитална компетенција Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о	и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; – достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутог и предвиђених исхода.

учеснике у игри; – Прихвати сопствену победу и пораз; у

Назив предмета

Разред
ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање

Годишњи фонд 36 часова

дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Први

IX X XI XII I II III IV V VI

- 1. Дигитално друштво
- 2. Безбедно коришћење дигиталних уређаја
- 3. Алгоритамски начин размишљања

РЕДНИ БРОЈ ОБЛАС ТИ /ТЕМЕ	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Естетичка компетенција; · Рад с подацима и информацијама; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; · наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; · упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; · упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих;
			· користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); · упореди дигитални и папирни уџбеник; · упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; · наведе неке од карактеристика „паметног” дигиталног уређаја; · наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине.

2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Одговоран однос према здрављу; · Одговоран однос према околини; · Рад с подацима и информацијама; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; · наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; · доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; · наброји основне податке о личности; · објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; · именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; · наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.
3.	АЛГОРИТАМСК И НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Решавање проблема; · Рад с подацима и информацијама; · Естетичка компетенција; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; · протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; · уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); · доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.

Кључни појмови садржаја: дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе. Програм наставе и учења за први разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.

1. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре креира свој годишњи – глобални план рада из кога ће касније развијати своје оперативне планове. Дефинисани исходи олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на ниво конкретне наставне јединице. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности.

Наставник је у планирању, припреми и остваривању наставе и учења аутономан. За сваки час треба планирати и припремити средства и начине провере остварености пројектованих исхода.

2. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.

Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима да увиде да технологија није свима једнако доступна, те да немогућност приступа технологији може да угрози одређене групе или појединце у друштву. Отуда је неопходно да наставник, пре него што планира конкретне активности учења, уочи постојање ученика који би, због ограниченог приступа технологији, могли да буду искључени или у неповољном положају. На пример, ако наставник предвиђа коришћење апликације на таблети или мобилном телефону, он мора да буде сигуран да те активности нису неповољне за ученике који немају приступ таквој технологији код куће. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским

дигиталним уређајима, пре или после наставе. Значајно је и да наставник упозна ученике са стереотипом да је бављењем информатиком и програмирањем поље рада резервисано за мушку популацију и да га демантује кроз навођење адекватних примера (Ада Лавлејс и сл.).

Дигитално друштво

Наставник треба да креира образовну ситуацију у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих – код куће, у школи, дому здравља, продавници, на паркингу, улици. Наставник не сме да инсистира на дефинисању дигиталног уређаја. Он треба да има у виду да рачунари данас имају различите појавне облике. Десктоп, лаптоп или таблет јесу рачунари, али то је и телефон, као и нека савремена играчка, фрижидер, клима уређај, веш-машина. Отуда термин рачунар (енгл. *цомпјутер*) није довољан, те користимо термин дигитални уређај. Ученике треба подстицати да поделе са вршњацима животне ситуације које су их увериле у корисност дигиталних уређаја, тј. опишу како родитељи: плаћају рачуне од куће (без чекања у реду, у време када им је згодно, чак и ноћу), како проналазе информације које су им потребне (радно време продавнице, временску прогнозу, читају новине и сл.), користе навигацију...

Наставник треба да створи услове за хеуристички разговор постављајући питања: Некада није било рачунара. И тада су лекари лечили људе. Сада лекари користе дигитални уређај. Зашто? (Повезивањем рачунара, систем здравствене заштите обезбеђује да ажурни подаци о здравственом стању пацијента буду доступни не само једном лекару, већ свим лекарима укљученим у његово лечење. Не постоји потреба ни за издавањем папирних рецепата за лекове. Тиме се смањују трошкови и обезбеђује правовремено издавање лекова пацијентима којима су потребни, као и штити животна средина); Како ради касир у продавници? Да ли укуцава цену производа? Како је употребом дигиталног уређаја унапређен његов рад? (Скенирајући бар-кодове, касир ради брже, производи које су купци купили нису више на стању у продавници, менаџер продавнице зна шта треба набавити, а шта не); Наставници су подучавали децу и пре рачунара. Сада користе дигитални уређај. Зашто? (Некада су наставници уписивали оцене у папирни дневник. Сада користе електронски дневник. Коришћењем електронског дневника наставник омогућава да родитељи лако могу да прате оцене своје деце, да правовремено виде коментаре наставника и васпитно делују.)

Како би створио услове да ученици упореде начине креативног изражавања у ликовној уметности (вајарство) са дигиталним уређајима и без њих, наставник треба да омогући ученицима да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа. Током часа, наставник треба да прикаже ученицима видео-запис дигиталног вајања истог јунака, у 3Д програму и са ученицима извршити поређење вајања и дигиталног вајања.

Обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника наставник треба да спроводи планирано, у више наврата, у ситуацијама када дигитални уџбеник пружа могућности које премашују традиционални и доприноси разумевању наставног садржаја различитих предмета, те конструкцији и функционализацији знања. На часовима наставник треба да омогући ученицима да искажу своје виђење предности и мана дигиталних уџбеника. Ако ученици користе дигиталне уџбенике различитих издавача, добро би било да наставник подстакне ученике да упореде платформе и укажу на различите добробити сваке од њих. Ученици треба да решавају тестове у уџбеницима и играју образовне игре, а све у контексту конструкције конкретних знања и јачања дигиталне компетенције.

Питања попут: Како људи комуницирају? Како дигитални уређаји доприносе брзини и лакоћи комуникације? Како данас комуницирамо са особама које су физички удаљене, живе у различитим деловима света? Да ли је могуће комуницирати коришћењем сваког дигиталног уређаја? Који су предуслови за комуникацију помоћу дигиталних уређаја? Који дигитални уређаји су „паметни” и има ли, уопште простора да,

у овом контексту, говоримо о памети? Наставник треба да постави ученицима и омогући им да поделе своја искуства када су у питању видови комуникације са дигиталним уређајима и без њих. У овом контексту, наставник треба да искористи прилику да са ученицима разговара и о интернету, без инсистирања на дефинисању појма. (Комуникација лицем у лице, разговор посредством фиксне телефоније неки су од традиционалних начина комуникације. Мобилни телефон је дигитални уређај помоћу кога можемо увек да комуницирамо (ако имамо домет и платили смо рачун). Да ли је то случај и са таблетом? За комуникацију помоћу таблета неопходан нам је приступ интернету и одговарајући програми. Наставник треба да упозна ученике са могућностима комуникације на релацији човек - дигитални уређај (паметни фриџидер, машина за прање веша, клима-уређај).)

Ако могућности локалне средине дозвољавају, наставник треба да одведе ученике у музеј, у осмишљену туру која им пружа прилику за уметнички доживљај и учење. У учионици, наставник треба да демонстрира ученицима виртуелну посету неком од најзначајнијих светских музеја/галерија и подстакне их на размишљање о условима који су били потребни да би се приказана установа културе посетила. Оно што ученици треба да схвате јесте да дигиталне уређаје можемо и треба да користимо како би повећали (створили нове) прилике за учење и искуства из области науке, културе и уметности. Посебно је значајно да наставник, пре екскурзије или наставе у природи, употреби неку од постојећих веб-презентација (<http://виминачиум.орг.рс/изложбе/виминачиум-виртуал-тоур/>) или апликација и, виртуелно, упозна ученике са местима и културним добрима (музејима, манастирима, споменицима) које ће посетити. На тај начин, наставник пружа ученицима прилику да упореде доживљај поднебља и културне баштине посредством дигиталног уређаја и уживо. О доживљају ученика треба продискутовати након повратка у школу. (Дигитални уређаји и интернет омогућавају приступ најзначајнијим достигнућима културе и науке без изласка из учионице. Њиховим коришћењем, повећава се доступност светске културне баштине. Нације производе бројне дигиталне производе да би промовисале сопствену културу и показале своја достигнућа. Да ли и ми треба о томе да мислимо и на томе да радимо и, да бисмо исто постигли, која знања треба да имамо, завршна су питања за ученике.)

Препоручени број часова је 18.

Безбедно коришћење дигиталних уређаја

Наставник треба да иницира хеуристички разговор – какав је начин живота савременог човека? Колико се крећемо, каквим се активностима бавимо? Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању. Нагласити да проблеми који настају са видом и коштаном-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса. Своју тврдњу треба да подупре нпр. приказивањем видео-записа <http://бит.лу/КибернетскиПоремецај>. Наставник треба да демонстрира и, заједно са ученицима примени начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље. Добро би било и да заједно излистају неке од здравствених ризика, разговарају о дужини утрошеног

времена испред екрана, направе одговарајући постер и окаче га у учионици.

Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине. Наставник може од ученика да тражи да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада. Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање

ученицима. (У случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја, наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима. Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видео-снимак предавања стручњака.)

Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета. У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету).

Крађа: [хттп://бит.лу/Опљацкани](http://бит.лу/Опљацкани)

Лажни идентитет: [хттп://бит.лу/ЛазниИдентитет](http://бит.лу/ЛазниИдентитет)

Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним на интернету. Више информација о безбедном коришћењу интернета код деце узраста 4-8 година (стручне текстове, цртане филмове за децу, итд.) наставник може да пронађе на: [хтпс://дигитални-водиц.уцпд.рс/застита-лицних-података-и-приватности-на-интернету/](https://дигитални-водиц.уцпд.рс/застита-лицних-података-и-приватности-на-интернету/).

Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности). Наставник треба да покрене дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу. Затим, треба да помогне ученицима да формирају вредносне ставове који се поједнако односе на комуникацију у онлајн и офлајн свету. Такође, наставник треба да подстакне ученике да наведу ситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн свету. Неопходно је да, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу у сличним ситуацијама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту: 1. родитељ/други законски заступник

2. наставник, педагог, психолог, директор 3.

[хтпс://паметноибезбедно.гов.рс/](https://паметноибезбедно.гов.рс/) Телефон:

19833

Форма: [хтпс://паметноибезбедно.гов.рс/пријава-нелегалног-садржаја/](https://паметноибезбедно.гов.рс/пријава-нелегалног-садржаја/)

Користан извор:

[хтпс://www.цоммонсенсе.орг/едукатион/дигитал-цитизенсхип/лессон/путтинг-а-стоп-то-онлине-меаннесс](https://www.цоммонсенсе.орг/едукатион/дигитал-цитизенсхип/лессон/путтинг-а-стоп-то-онлине-меаннесс) Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа. Ученике треба упознати са неколико важних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима, штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.). Поред физичке заштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа.

Препоручени број часова је 8.

Алгоритамски начин размишљања

Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак – поступак који треба да анализирају и предложи кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низ сличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Наставник треба да уведе термин алгоритам и да га ученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Свако инсистирање на дефиницијама

није прихватљиво.

Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим. Потребно је да наставник осмисли симболе које ученици треба да дешифрирају и изврше предвиђени поступак. У другој фази, наставник треба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак. Након успешне реализације задатка, наставник треба да им укаже да су били у ситуацији у којој се сваки дигитални уређај налази – извршава наредбе (упутства), не знајући са којим циљем, али ипак савршено тачно и на корист својим корисницима.

Тестирање ваљаности алгорита, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења. (Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.) У том смислу, наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређених задатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења. Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, наставник треба да им прикаже једноставан алгоритам (на табли), а затим и да им демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом. У циљу досезања предвиђеног исхода, најбоље је да наставник користи унапред програмираног робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) и демонстрира ученицима његово понашање. Уколико наставник располаже роботима или, за узраст ученика одговарајућим физичким дигиталним уређајима, препоручено је да и ученици искусе управљање њиховим понашањем, у складу са симболима исказаним алгоритмом. Ако су ученицима на располагању рачунари, рад у програму на адреси <https://cprtcx.mit.edu/project/19685257/> може да допринесе досезању дефинисаног исхода. Препоручени број часова је 10.

3. НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом):

- самопроцена: програм наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин функционисања једноставних алгоритама (укључујући и оне које су сами креирали), тестирају их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Његовање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика;

- вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.);

- отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретних концепата. Питања која почињу са „Зашто” или „Како” посебно су корисна: Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам? Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем? итд.;

- Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.

Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Ред ни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П*	С*	Укупн о
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	3	3	2	0	0	1	1	0	1	0	8	3			11
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	1	1	1	1	1	1	0	1	1	2	8	2			10
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	0	0	1	2	1	1	3	2	1	0	9	2			11
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	2	2			4
Укупно		4	4	5	4	3	3	4	3	4	2	27	9			36

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- Кључни појмови: различитости, комуникација и права.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	<i>Начин провере остварености исхода</i>
--------	--	--	---	--